

Az első tapasztalatok

A környezetvédelmi termékdíjról már a tavalyi és az idei évben is sok szó esett a Pénzügyőr hasábjain. Ennek célja a tájékoztatás egy a testületünk számára nem új, de jelentősen bővült feladatról, mely a hagyományos tevékenységeink (vám, jövedék, nyomozat) mellett új szakirányt és tevékenységi irányt vetítenek előre. Kár azon töprengeni, hogy a vámhoz vagy a jövedékhez hasonlít inkább a termékdíj, a feladat mely tevékenységhez hasonlít. Minden szakterületben lehet találni hasonló feladatot, és lehet találni érveket is, hogy nem passzol a már megszokott tevékenységekhez.

A vámban érvként szerepel, hogy az importtal kapcsolatos termékdíj a vám eljárás részeként kerül megállapításra, kiszabásra. A jövedékben, hogy olyan, mint a mezőgazdasági visszaigénylések feldolgozása. Igen, van hasonlóság bármely területhez, csak egy dolgot nem szabad elfelejteni, ami talán a legfontosabb, egy külön szakmáról beszélünk, nem egy feldolgozási módról. A vám és a jövedéki szakterület is már megélte, hogy feldolgozó rendszereket cserélt, javított, hatékonyságot növelt, nem lesz másképpen a termékdíjnál sem. A szakma nem a feldolgozás, a szakma lényege, hogy meg kell állapítani, ki a termékdíj fizetésre kötelezett, meg kell állapítani, milyen termékek vagy mely termékek részeként keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség. Tudni kell osztályozni a termékeket, ismerni kell a csomagolást, mely nem szerepel a kombinált nomenklatúrában, meg kell érteni a termékdíj-fizetési kötelezettség több szereplőre történő elosztásának jogi rendszerét és a jogalkotó szándékát a szabályozásban. El kell fogadni, hogy a termékdíj nem direkt adó! A termékdíjas szabályozás egy környezetvédelmi szabályozás gazdasági eszközökkel, ez a termékdíj. A termékdíj mellett sok más jogi eszköz is van, melyről általában nem esik szó, mert nem a bevétel, hanem a környezetvédelmi érdekek biztosítása a jogalkotó számára az elérni kívánt cél.

A fentiek megfelelő halmaza adja a vámhatóság számára a feladatot, mely az adóztatáson át egészen az ellenőrzésig tart.

Bevétel vagy környezetvédelmi szempontok?

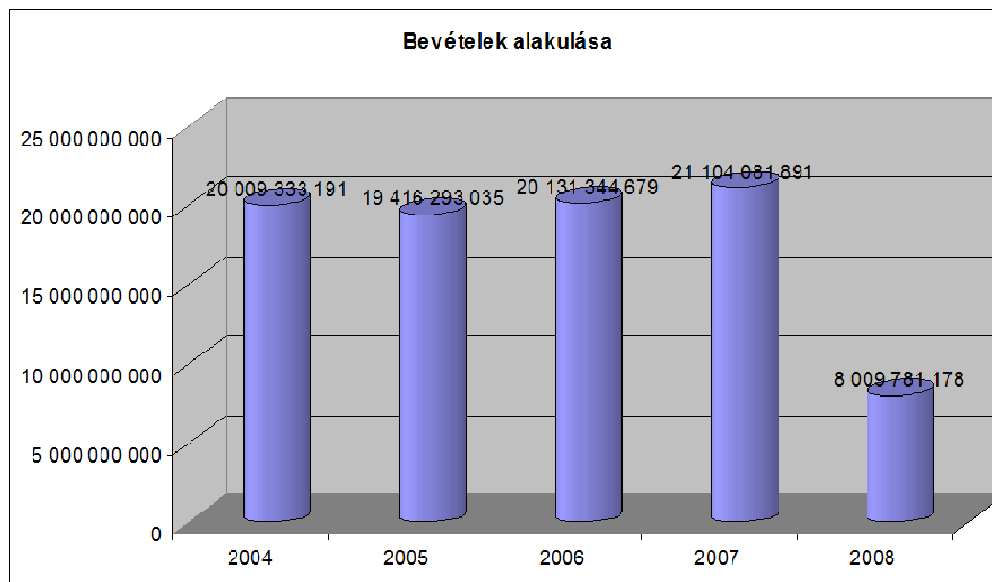
Mindkettő! A termékdíj-fizetési kötelezettség részben kiváltható olyan tevékenységgel, amely a környezet közvetlen megóvását szolgálja. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a cégek ápolják a közparkokat, hanem azt, hogy akik hasznosítást koordináló szervezeteken keresztül a hulladékok közvetlen visszagyűjtését biztosítják, vagy egyéni mentességi engedély birtokában végzik el a környezetvédelemmel, hulladékgazdálkodással összefüggő teendőket, azok termékdíjat nem vagy csak részben fizetnek. A fentiek alapján nem kell arra gondolni, hogy mindenkinek így kell eljárnia, mert ez nem lehetséges. A termékdíjjal kapcsolatos mentességi engedélyek megszerzése nagyon kemény feltételekhez kötött, illetve minden gazdálkodó számára a hasznosítást koordináló szervezetek által biztosítható átvállalás sem járható út.

Termékdíjbevétel a hasznosítást koordináló szervezetekhez csatlakozott kötelezettek, egyéni mentességgel rendelkezők esetében csak akkor jelentkezik, ha:

1. nem teljes az átvállalás;
2. nem minden termékdíjköteles termékre van átvállalási szerződés;
3. nem átvállalható – azaz valakinek termékdíjat kell fizetni – termékdíjköteles termékben is érintett (reklámhordozó, egyéb kenőolajtermék).

A termékdíj-fizetési kötelezettség mellett egyéb jogszabályokban a hulladékokkal kapcsolatos kötelezettségek is feladatokat határoznak meg a vállalatok számára.

A bevételi számok a korábbi években és a tárgyévben az alábbiak szerint alakulnak. A 2008. évi adatok a 2008. július eleji számok alapján kerültek beírásra, melyek még a 2. negyedéves bevallás előtti adatokat mutatják.

A fenti számok nem tartalmazzák az APEH felé a 2007. december, 2007. utolsó negyedév és a 2007. év éves bevallóinak adatait, ami körülbelül 2 milliárd forintot jelent. Ha, ezeket a számokat kihagyjuk, akkor is látható, hogy a vámhatóság tevékenysége mellett magasabb bevételek realizálódtak.

Túl a számokon!

Az ellenőrzés és a szankció lesz a hatósági lépések következő eleme, mely a látens termékdíjfizetést elkerülők ellen hatósági intézkedésként fog megjelenni. A fő csapásirány a rendszert elkerülők „megtérítése”, mely már nem szankciók nélküli tevékenység lesz, további bevételt fog eredményezni. A hatósági tevékenység mellett fontos tudatosítani, hogy a szakterület továbbfejlődésére, bővülésére is mindenképpen szükség van. Ez létszámot, erőforrást, eszközöket jelent, mely megteremti az ellenőrzéshez szükséges feltételeket. E nélkül nem várható el kellő hatékonyság.

Szakma!

A termékdíjjal foglalkozók, REK-ek munkatársai számára 2007. decemberben és januárban, a fővámhivatalok számára idén júniusban kerültek megrendezésre a szükséges belső képzések, melyek a minimális ismereteket tudták átadni a kollégáknak. Továbbképzésekre a régió dolgozók számára van még szükség. Az ellenőrzésben – fővámhivatal, hatósági ellenőrzés – dolgozók nagyon fiatal kollégák, akik erre a szakterületre jelentkeztek, kerültek felvételre. Számukra még a már korosabb kollégák által megszokott iskolai tanfolyamok is hátravannak, így ők csak a tanulás mellett tudnak dolgozni. A hatósági ellenőrzések előtt tálcán kínálkozik a lehetőség, hogy a vámhivatalokban szolgálatot teljesítő kollégák az importeljárások tekintetében már szakmailag be is foghatóak a vámkezelések során különböző szakmai ellenőrzési feladatokra. Ennek több előnye is van, hiszen gyakorlatban tanulhatják a szakmát, és egyben segítenek a termékdíjjal kapcsolatos feladatokban a vámban már jártas kollégáknak. Át tudják tekintetni a termékdíj-adatlapot és az áruvizsgálat során magát az árut.

Ez még csak a kezdet az ellenőrzésben, egyfajta gyakorlás.

Bartos Gyula